

Jednou z nejstarších částí Rožnova jsou Drahy. Na jihozápadní straně městečka, poblíž ústí Uhliského potoka do Hážovky, si začali v první polovině 18. století stavět chalupníci první dřevěné domky.

Z původní podoby Drahy mnoho nezůstalo. Podél potoka, v těsné blízkosti chalup, vedla cesta do Uhlisk a dál do Valašské Bystřice. Zvýšený provoz směrem na Valašskou Bystřici si v roce 1930 vynutil stavbu okresní silnice. S tím souvisela také potřeba rozšíření mostu přes Hážovku. Těsně u mostu ústí do říčky Uhliský potok, proto bylo rozhodnuto o přemístění jeho koryta o několik desítek metrů, přes zahrady několika vlastníků. Toto rozhodnutí narazilo na velký odpor rodiny Jurajdovy, majitelů hospodářství u mostu, kteří se dlouho změně trasy potoka bránili. K rozšíření mostu tenkrát ale nedošlo. Bílý most zmizel až při stavbě obchvatu města o mnoho let později. Když dnes přejdeme přes nový most

do ulice Na Drahách, vpravo, na místě bývalého velkého Jurajdova hospodářství, uvidíme jen parkoviště a hřiště. Původní chalupa vyhořela.

Na levé straně cesty stojí zachovalá část dřevěného stavení č. 69. Dřívější majitel Jaroslav Křenek byl vyhlášený malíř pokojů. Říkalo se, že rodina jeho zákazníka mohla bez obav jíst u stolu, nad kterým pan Křenek líčil strop a ještě všechny bavil svým vyprávěním. Byl to velmi rozšafný a hovorový člověk.

Dřevěnice rodiny Křenkovy

Jeho sestra Marie Pončíková si s manželem koupili vedlejší Vaculovu chalupu č. 70. Později si postavili zděný dům a dřevěná chalupa, která stála velmi blízko u cesty, byla zbořena. Těsně u Vaculovy chalupy byla zeď Facova zděného domu, do kterého byl vstup od silnice. Pan Fac byl hudebníkem v Lázeňské dechové hudbě, později v dechovce Rožnovanka.

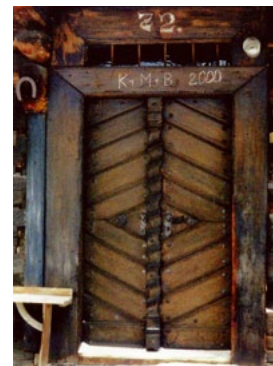
Další stavení, které už neexistuje, patřilo rodině Bajarově. Pan Bajer pracoval v bělárně a sušárně prádla u Hrdliczky. Paní Bajarová byla velice oblíbená u drahanských dětí. Ještě ve stáří vzpomínají,

jak se u ní scházely, ona jim četla z kalendářů a pouštěla hrací obraz. Chalupa byla zařízena tradičně, dominovala jí velká pec, kde se děti rády hřály. Poslední obyvatelkou chalupy byla sestra paní Bajarové, paní Kunešová. Později byla chalupa přidělena k bydlelní romské rodině. Když vyhořela, byla jsem se na ni podívat a ta pec tam, ohořelá, pořád stála až do demolic.

Maňa Pavelková před chalupou č. 72 na Drahách.

ve velké světnici byla postavena v r. 1748. Pan Pavelka byl švec. Jeho žena byla velkou milovnicí květin. Všechna okna byla plná muškátů a zahrádka od jara do podzimu voněla kvítím i bylinkami. Tradovalo se, že vstupní dveře chalupy č. 72 pocházely ze starého rožnovského kostela. Těsně u chalupy rostla mohutná lípa a potok tekł původně kolem přední části stavení. Po smrti manželů Pavelkových nebyla chalupa už trvale obývaná, chátrala a v roce 2008 byla zbořena. Dnes na jejím místě stojí nový dům s novým číslem 2840.

Další dům č. 73, kde zůstala zachovaná přední dřevěná část, patřil rodině řezníka Molitora. Spisovatel Čeněk Kramoliš ve své Moravské babičce vzpomíná na Molitorovy děti, se kterými se přátelil a popisuje mnoho hezkých příhod. Poslední obyvatelkou z rodiny Molitorovy byla Anna, provdaná Hviždová, se svojí dcerou Márinkou. Po její smrti koupili chalupu Vlčkoví, kteří si postavili zděný dům na protější straně cesty. Původní chalupu Hviždovu pronajímali. Ve zmodernizovaném domě č. 73 bydlí dnes rodina Matochova. Za tímto stavením, u můstku přes potok, se cesta Drahami dělí. Jedna pokračuje směrem do Uhlisk, kde dnes stojí většinou nové nebo přestavěné domy. Výjimkou je krajní Marákova chalupa č. 78.

Od můstku vpravo pokračuje cesta ulicí „Ve včelíně“ do kopce, směrem ke kříži na Láni. Za můstkem na pravé straně stávala dřevěná chalupa č. 74 rožnovského hrobníka pana Vokáče. Dnes je na tom místě vilka obývaná dosud Vokáčovou rodinou. Za ní, na mírném kopečku, mají dům Vinovští. Na levé straně cesty je nový dřevěný dům, kdysi tam stála dřevěná chalupa č. 77, kterou vlastnili Trčkoví. Naposled patřila Janu Trčkovi, rožnovskému zubaři. Později Šenkyříkům.

Dům č. p. 77

Nad stavením Trčkových měli dřevěnici Hoferkovi. Chalupa vyhořela v srpnu roku 1950. Rodina potom postavila dům zděný. Podél cesty, směrem na Láň, stojí dnes několik nových výstavních vil. Tomu místu se v minulosti říkalo „odranec“. Vedla tady jedna ze dvou cest, kterými se obyvatelé Vidče dostávali do Rožnova. Druhá možnost byla cestou kolem panské sýpky, dnešní Sokolovny. Silnice z Vidče do Rožnova, která vede kolem nynějšího hřbitova, se začala stavět až v roce 1924. Ale vraťme se na rozcestí, k můstku přes Uhliský potok. Ulice Na Drahách pokračuje do kopce směrem do Uhlisk. Na levé straně stojí již zmíněná původní dřevěná Marákova chalupa č. 78. Za ní zděný dům, který patřil rodině Šebkové, později rodině Drbalové.

Dům č. p. 78

Při pohledu vpravo přes potok je v zahradě přestavěný dům Květoslava Jurajdy č. 76, dnes obývaný jeho dcerou. Původní chalupa byla, stejně jako o něco dál stojící Mičkalův dům č. 82, dějištěm dramatických událostí při osvobození Rožnova. Vzpomínky místních obyvatel na tyto chvíle jsou zaznamenány v publikaci „42 hodin. Jak jsme prožívali osvobození v květnu 1945“.

Vydalo:
Město Rožnov pod Radhoštěm
Publikace byla vydána za finanční podpory Ministerstva kultury ČR.
Odpovědný redaktor:
Marcela Slížková

S použitím vzpomínek paní Heleny Poláškové a Jaroslavy Orságové zapsala Doubravka Vejmelková.

Grafická úprava: Jakub Sobotka
Foto: archiv autorů

Náklad: 300ks
Vydání první
2013

Na levé straně cesty se nedá přehlédnout vila Libuše. Majitel pan Kuklišín byl četník a jeho dcera Libuše Liebermannová je známou hudebnicí, cimbalistkou. Ve vedlejší chalupě č. 1065, ke které patřila původně i klempířská dílna, žije už od 19. stol. stále rodina Trbůškova. Vlastnictví domu v jedné rodině po tak dlouhou dobu je dost výjimečné. Většinou se majitelé častěji střídali, v chalupách bydlelo i více rodin ve velice stísněných podmínkách.

Dům č. p. 84

V poslední dřevěné chalupě č. 84, která dnes už zřejmě neslouží k bydlení, žili Chumchalovi. Kdysi byl jejím majitelem pan Josef Třetina. Patřil k posledním rožnovským pláteníkům. V době, kdy už převažoval zájem o mušelin, jezdil se svým zbožím po jarmarcích a neodolatelným způsobem zákaznicím plátno nabízel. Zmiňuje se o něm pan Richard Sobotka ve své knize „Rožnovští tkalci“. Za pozornost stojí také plechová tabulka na domku č. 86, která připomíná spisovatele Čeňka Kramoliše. Ve sklepě chalupy našlo útočiště několik drahanských rodin při ostřelování Rožnova v květnu 1945. Tenkrát vlastnila domek paní Anna Křenková.

Po válce v domku žila rodina holiče Trčky, jeho žena prodávala v cukrárně. Chalupu obývá doposud rodina Kotůlkova.

V dalším domě na levé straně, nyní značně přestavěném, bydleli Maňákovci. Pan Maňák byl lesník. Část války prožil v koncentračním táboře a přežil pochod smrti.

O několik kroků dál, v domě č. 783 bydlela rodina Stančíkova. Pan Stančík byl městský hajný, původně bydlel v hájence na Černé hoře. Tam v posledních měsících války nacházeli útočiště partyzáni. Za odměnu byl domek na Drahách, jako konfiskát po německé rodině, přidělen Stančíkům.

Majitelem dalšího domu č. 831 byl Josef Urban, který byl v letech 1948 – 1951 starostou Rožnova. Ve vilce dnes žije jeho dcera Věra Volková.

Cesta ulicí Na Drahách se u domu č. 831 stáčí doleva, k silnici do Valašské Bystřice. Tady se otevírá pohled na panorama Černé hory a Radhoště. Z obou stran silnice, směrem k Rožnovu jsou postaveny nové domy. Z těch starších zmíníme Krhovjácův dům č. 832. Pan Krhovjác byl švec, řemeslo po něm převzal jeho syn Václav. Pan Krhovjác vykonával mnoho let pro děti důležitou funkci Mikuláše.

Dům č. p. 8

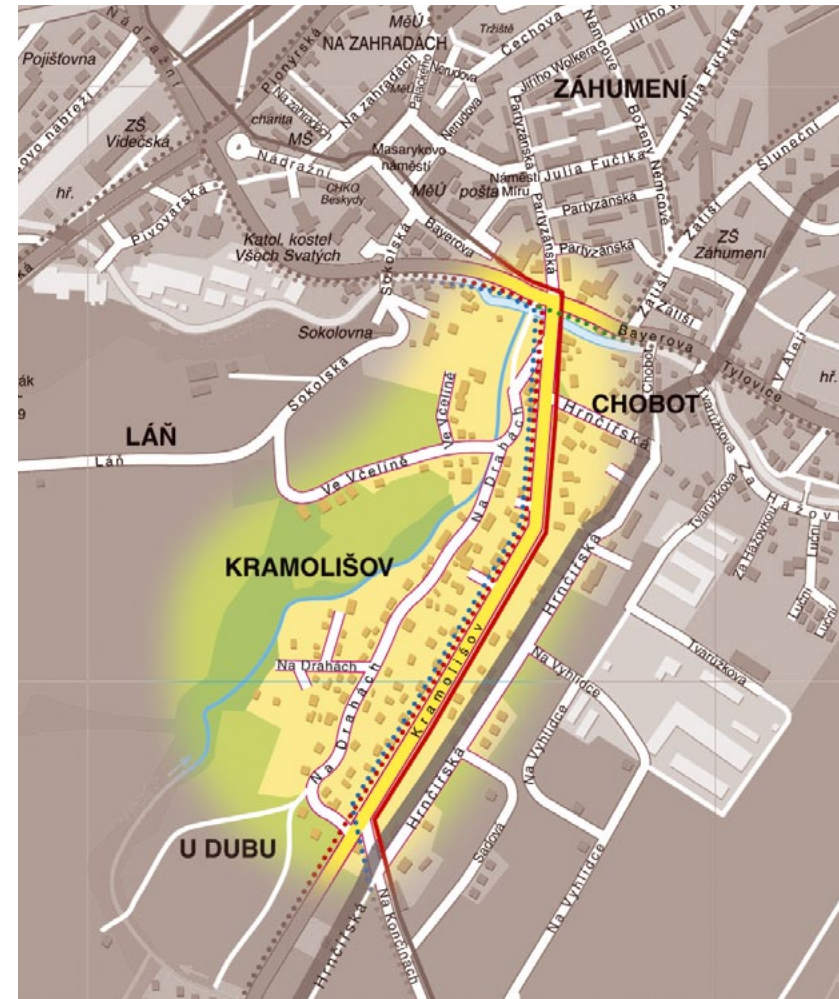
Na levé straně silnice stojí dům bývalého evangelického faráře Bedřicha Trégla č. 1181, zajímavý je na zdi u vchodu biblický text. Okružní procházka Kramolišovem vede kolem místa, kde stával rodný domek Čeňka Kramoliše č. 67. Na jeho počest byla část Rožnova kolem silnice do Valašské Bystřice pojmenována Kramolišov. Později v domě žila početná rodina Markova. Dům byl v roce 2000 zdemolován. Na pěkně upraveném prostranství je umístěna bronzová plastika „Čtenář“, dílo akademického sochaře Igora Kitzbergra.

Dále, směrem k Hážovce, bydleli Janíkovci. Tam, kde stojí pátrový dům Strakošův č. 66, stávala dřevěná chalupa hrncíře Cvikla. Těsně u Hážovky v č. 54 bydlí doposud pan učitel Zubek.

Dřevěnice hrncíře Cvikla, dřevěnice Lídy Navrátilové, uprostřed vzadu Hostýnek, zcela vlevo dům rodiny Černochové

Čeněk Kramoliš v románové trilogii Vězním a vyhnanstvím vypráví o portáších, kteří z Bystřic chodili okolo Uhliského potoka přes Drahy do Rožnova a v různých chalupách se zastavovali. Líčí také tragický osud obyvatel chalupy č. 72 v období rožnovské rebelie. V knížce Moravská babička vykreslil Kramoliš autentický obraz života jeho drahanských sousedů. Všechny radosti, starosti i těžký život obyvatel jedné rožnovské ulice.

Procházka ulicí Na Drahách v části města Kramolišov

